

Subiect: Propuneri privind îmbunătățirea legislației privind transparența în procesul decizional
Data: 1 februarie 2017
Adresată: Parlamentul Republicii Moldova, dia@parlament.md
Persoane de contact: Sorina Macrinici, consilier juridic, sorina.macrinici@crjm.org, Vladislav Gribincea, director executiv, vladislav.gribincea@crjm.org

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) are următoarele sugestii pentru perfecționarea cadrului normativ privind transparența în procesul decizional:

I. Instrumente online:

1. Petiții colective electronice

În vederea sporirii participării civice în procesul de luare a deciziilor, propunem preluarea modelului altor țări în privința petițiilor colective sau a cererilor colective în format online. Aceste modele presupun un dialog între cetățeni și autorități și permite cetățenilor să adreseze problemele cu care se confruntă.

În Marea Britanie, acest sistem al petițiilor colective presupune că Guvernul este obligat să răspundă la petițiile care cumulează mai mult de 10,000 de semnături, iar Parlamentul se obligă să pună pe ordinea de zi și să supună dezbaterilor petițiile care cumulează mai mult de 100,000 de semnături. Sistemul de petiții colective online presupune crearea unor profiluri autorizate și pot fi semnate atât de cetățenii Marii Britanii, cât și de persoanele cu reședința legală în țară. Mai multe detalii pot fi vizualizate la acest link <https://petition.parliament.uk/>.

Prin urmare, propunem crearea unui sistem similar care să permită înregistrarea și semnarea petițiilor colective online și obligarea Guvernului și Parlamentului să răspundă și să dezbată propunerile care au trecut un anumit prag rezonabil de susținere publică. În Marea Britanie acesta reprezintă 10,000 de semnături pentru Guvern și 100,000 pentru Parlament. În Republica Moldova acest număr ar putea fi mai mic, raportat la populația țării. Acest sistem ar presupune modificări în Legea nr. 190 cu privire la petiționare din 19.07.1994, Legea nr. 64 cu privire la Guvern din 31.05.1990 și Regulamentul Parlamentului adoptat prin legea nr. 797 din 02.04.1996.

2. Instrumente de colectare a comentariilor

În Croația, există o platformă guvernamentală similară platformei www.particip.gov.md. Aceasta permite plasarea proiectelor în format html, și nu word sau pdf. Există posibilitatea de a comenta pe orice prevedere separat. La finisarea consultărilor, sistemul generează automat sinteza obiecțiilor, în care acumulează toate comentariile făcute pentru fiecare articol separat. Detalii aici <https://udruge.gov.hr/>

Prin urmare, propunem revizuirea modului de consultare publică oferit de platforma www.particip.gov.md după modelul descris mai sus.

II. Publicarea rezultatelor consultărilor

În Republica Moldova, nu există obligația de a publica sinteza recomandărilor și obiecțiilor pe platforma www.particip.gov.md, dar doar pe paginile web ale instituțiilor de stat (p. 29 din Hotărârea Guvernului nr. 967 din 09.08.2016). În practică, dintre toate ministerele, doar Ministerul Justiției publică sinteza obiecțiilor și recomandărilor.

Propunem modificarea Hotărârii Guvernului nr. 967 din 09.08.2016 prin prevederea obligativității publicării sintezei recomandărilor pe platforma www.particip.gov.md.

De asemenea, propunem includerea în rapoartele anuale de respectare a transparenței decizionale prezentate de Ministere și de Guvern a indicatorului „numărului de proiecte de acte normative în privința cărora, în urma consultării publice, s-a publicat sinteza recomandărilor”.

III. Remedii pentru nerespectarea legislației privind transparența decizională

Potrivit Legii cu privire la transparența decizională, unicul remediu în caz de nerespectare a legislației privind transparența decizională este sancționarea disciplinară a funcționarului public responsabil. Deși potrivit rapoartelor anuale publicate de autorități, nu toate proiectele de acte normative sunt consultate, funcționarii publici nu sunt sancționați pentru aceasta. În plus, nu credem că doar sancționarea disciplinară ar putea constitui un remediu efectiv.

Spre exemplu, în Bosnia și Herțegovina, Regulamentul privind consultările în procesul de redactare a reglementărilor legale prevede că Guvernul poate trimite înapoi proiectul de lege instituției care l-a elaborat pentru a se conforma regulilor de consultare dacă nu a făcut-o înainte de a prezenta proiectul.

În România, „(1) Orice persoană care se consideră vătămată în drepturile sale, prevăzute de prezenta lege, poate face plângere potrivit dispozițiilor Legii contenciosului administrativ nr. 544/2004, cu modificările și completările ulterioare. (2) Plângerea și recursul se judecă în procedura de urgență și sunt scutite de taxa de timbru.”¹

Prin urmare, propunem includerea în proiectul de lege nr. 407 cu privire la actele normative care va cuprinde și regulile de transparență decizională a unei noi secțiuni cu denumirea „Sancțiunile”. Propunem introducerea a cel puțin 2 sancțiuni noi pentru nerespectarea regulilor de transparență decizională, pe lângă sancțiunea disciplinară care există acum, și anume:

1. Guvernul să fie în drept să trimită înapoi proiectul de lege instituției care l-a elaborat pentru a se conforma regulilor de consultare dacă nu a făcut-o înainte de a prezenta proiectul. Această sancțiune poate fi reglementată inclusiv în Hotărârea Guvernului nr. 967 din 09.08.2016;
2. Includerea dreptului persoanei care se consideră vătămată în drepturile sale prevăzute de regulile de transparență decizională, de a se adresa în instanța de judecată în ordinea contenciosului administrativ. Este necesară includerea prevederii potrivit căreia instanța de contencios administrativ să poată anula actul normativ adoptat cu încălcarea regulilor de transparență decizională. Prin urmare, va fi necesară și modificarea Legii nr. 793 privind contenciosul administrativ din 10.02.2000.

---

¹ Art. 14 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, http://www.dreptonline.ro/legislatie/lege_transparența_decizionala.php.